

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

FORMATIVNÍ HODNOCENÍ

Miroslav Kubíček

Doplňkový tematický blok I - Podpora kompetencí
vedoucích pedagogických pracovníků škol v oblasti
zavádění formativního hodnocení – verze pro SS

Kompetence leadera úspěšné školy

CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008145

Podoby formativního hodnocení

Co je podle vás formativní hodnocení?

(Popište, jak podle vás vypadá situace, kdy učitel zařazuje do své výuky formativní hodnocení?)

Smysl hodnocení ve formativní funkci

- Učitel hodnotí výkony žáků proto, aby získal informace pro své rozhodování o dalším postupu výuky a učení.
- Co jako učitel dále udělá – na co a jak naváže?
Zvýší/sníží náročnost výuky? Vráť se k některé části zadaného úkolu? Poskytne některým žákům zpětnou vazbu (popřípadě jakou)?

Slepé uličky

- výuka bez kvalitních cílů učení,
- okouzlení atraktivními nástroji (semafor, losovátka),
- sumativní hodnocení převlečené za formativní
(slovní hodnocení, portfolia),
- precizace kritérií,
- ztotožnění se se zpětnou vazbou,
- postupné zavádění strategií dle D. Williama.

Předpoklady úspěchu

- podpora vedení školy a části pedagogického sboru,
- učení dítěte jako východisko a cíl profesního učení,
- kultura školy,
- badatelské nastavení mysli,
- podpora (expertiza),
- **kolegiální podpora.**

Kolegiální podpora (1. část)

Teoretický background

- sdílená odpovědnost za žáky a jejich učení,
- soustavné profesní učení učitelů je efektivnější pokud se děje „in situ“ – ve třídě,
- nejúspěšnější školské systémy v Evropě jsou postaveny na spolupráci (např. Finsko).

Formy kolegiální podpory (spolupráce) – 1. část

- Jaké formy spolupráce jsou u vás na škole?

Kdy spolu učitelé spolupracují?

Jakou pozitivní zkušenost se spoluprací
s kolegy máte?

- Formy spolupráce (jigsaw puzzle)
- Reflexe

Propojení profesního učení učitele a učení žáků – 2. část

- Kdy jste (naposledy) zjistili, že se potřebujete sami něčemu naučit, abyste pak mohli lépe vyučovat?
- Co jste chtěli děti naučit?
- Jak jste přišli na to, čemu se potřebujete naučit vy?
- A co jste udělali?

Čtenářská lekce

- Zkusíme si na konkrétním příkladu přemýšlení v BCPU až k potřebám dětí a k potřebám učitele.
- Ukážeme si, jak by se v tomto konkrétním případě mohl točit BCPU.

Cíl lekce – český jazyk, 7. ročník

Žák vyhledá a svými slovy formuluje hlavní myšlenku textu.

Čtenářská lekce

Porovnání hlavních myšlenek a jejich formulací:

- Porovnejte, co je podle vás hlavní myšlenka, a to, jak jste ji formulovali.
- Domluvte se, co se asi dá očekávat od sedmáků. Co by určitě měla hlavní myšlenka obsahovat?

Čtenářská lekce

Důkazy o učení:

- Najděte několik příkladů hlavních myšlenek, s nimiž byste byli/nebyli jako vyučující spokojeni.
- Řekněte si proč.
- Co to vypovídá o učebních potřebách dětí? Co by se děti teď potřebovaly (na)učit ohledně vyhledávání a formulace hlavní myšlenky?

Přepis nahrávky:

- Jak jsme na tom pracovali?

O čem svědčí výpovědi dětí?

- Jaké asi mají učební potřeby ohledně vyhledávání a formulování hlavní myšlenky?

Pohled do průběhu lekce:

- Co (asi) v lekci pomáhalo dětem (na)učit se, jak se hledá hlavní myšlenka?
- Co (asi) v lekci chybělo?
- (Nejsme všichni odborníci na čtenářství, takže vycházejme jen z našeho selského rozumu.)

Modelová lekce – 3. část (Levhart a velbloud)

1. Modelová lekce (60 minut)
2. Rozbor
3. Reflexe

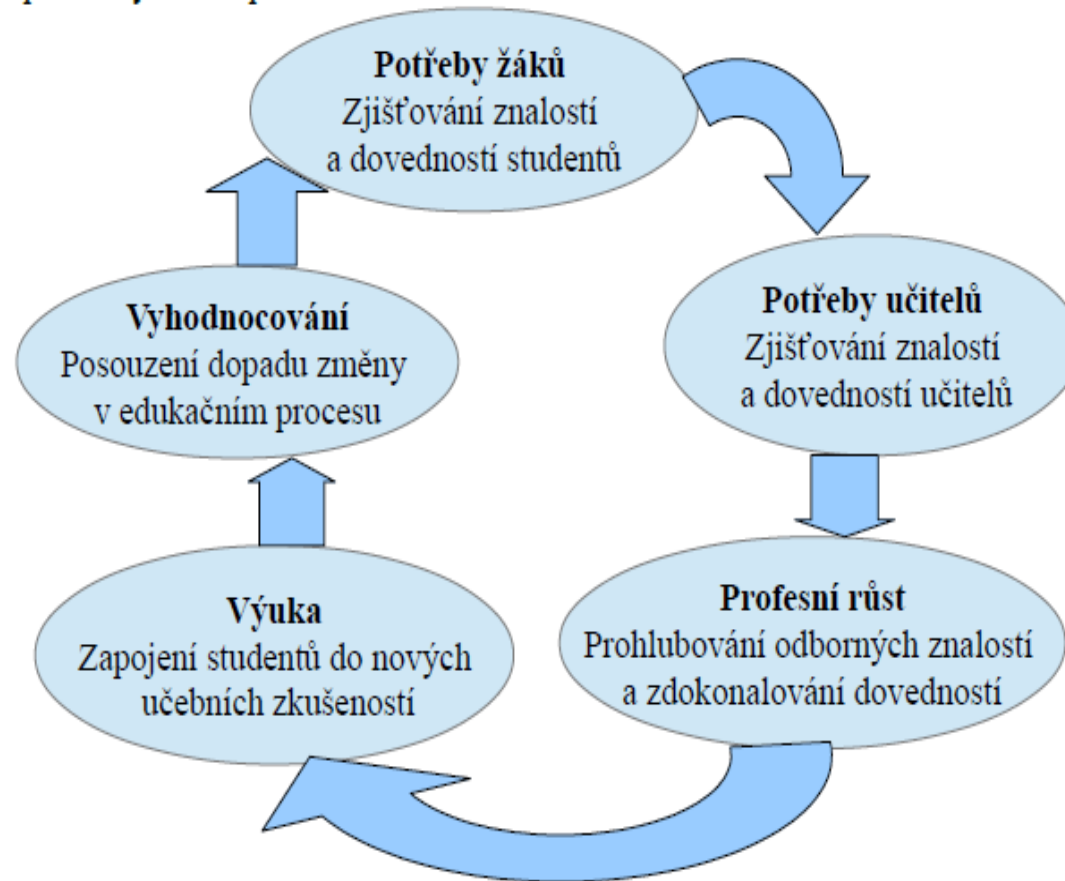
Podoby formativního hodnocení

- Strategie FH dle S. Williama
- Badatelský cyklus profesního učení Helen

Timperley

BCPU – 4. část

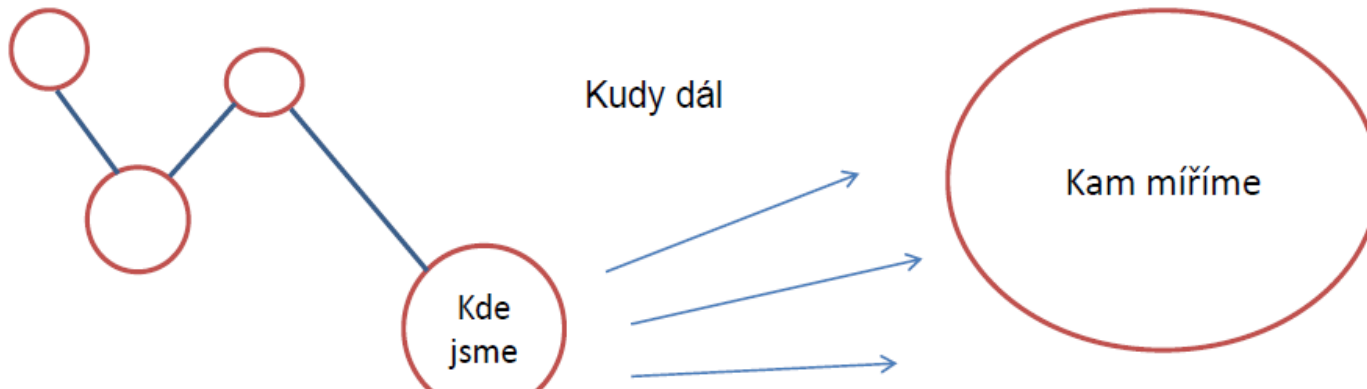
Zdroj: autor

Trojotázka

Žákovo učení

- Kam míříme? = cíl učení (nebo vize)
- Kde jsme? = jak si žák nyní vede vzhledem k cíli učení
- Kudy dál? = jaký je nyní nejbližší krok na cestě k cíli učení

Zdroj: autor

Postup k 4. části:

1. Přečtete si text k BCPU, pracujte metodou I.N.S.E.R.T.
2. Sledujte jednotlivé fáze přemýšlení učitele, navrhujte vlastní řešení.
3. Reflexe – exit cards (cíle/důkazy).
4. Backward design.
5. Sdílení eseje.

Zdroje literatury

- HATTIE, John. *Visible Learning for Teachers: Maximizing Impact on Learning*. New York: Routledge, 2012. ISBN 0415690145.
- HAUSENBLAS, Ondřej. Formativní hodnocení je proces, nikoli výsledek. *Kritické listy*. Praha: Kritické myšlení o. s., 2012, č. 45, s. 6-8. ISSN 1214 5823.
- KOŠŤÁLOVÁ, Hana a Jana Straková. *Hodnocení: důvěra, dialog, růst*. Praha: SKAV, 2008. ISBN 978-80-254-2417-9.
- KOŠŤÁLOVÁ, Hana. *Scenář 3S: forma kolegiální podpory*. [online] Nový Jičín: KVIC, 2015. ISBN 978-80-7367-712-2. [cit. 2019-05-20]. Dostupné z https://www.kvic.cz/aktualita/6527/Scenar_3_S
- STARÝ, Karel et al. *Formativní hodnocení ve výuce*. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-1001-6.
- TIMPERLEY, Helen. *Teacher professional learning and development*. [online] Geneva: UNESCO, International Bureau of Education, 2008. [cit. 2019-05-21]. Dostupné z <http://www.ibe.unesco.org/en/document/teacher-professional-learning-and-development-educational-practices-18>
- TIMPERLEY, Helen. *Using student assessment for professional learning*. Melbourne: Education Policy and Research Division, Office for Policy, Research and Innovation, Department of Education and Early Childhood Development. 2011, p. 2–23. ISBN 978-0-7594-0655-1.
- WILIAM, Dylan. *Embedded Formative Assessment*. Bloomington: Solution Tree Press, 2011. ISBN 9781934009307.
- WILIAM, Dylan a Siobhán LEAHYOVÁ. *Zavádění formativního hodnocení: praktické techniky pro základní a střední školy*. Praha: EDULAB, 2016. ISBN 978-80-906082-5-2.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Děkuji za pozornost.

Kompetence leadera úspěšné školy

CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008145